[2024] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 10: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 366

ਸ਼ੰਕਰ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2367)

02 ਮਈ 2024

[ਪਾਮੀਦੀਘੰਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973- ਐਸ. 319- ਸੰਮਨ ਆਰਡਰ ਯੂ/ਐਸ. 319- ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ। 302-ਸਮਨਿੰਗ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 319-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਇਨਕਾਰ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਆਯੋਜਤ: ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ।319 ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ-ਸਿਰਫ਼ ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ। 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਪਹਿਲੇ ਮੁਖਬਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ; ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਇਹ ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੁਬਾਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ - ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। 319 - ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਐੱਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। 319 - ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ 319 - ਕਿਸੇ ਹੋਰ

ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਗਵਾਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ - ਨਾਲ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ - ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 319 ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ 319 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।[ਪੈਰਾ 18-20]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ **ਬਨਾਮ** ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ [2014] 2 **ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.** 1: (2014) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973.

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੰਮਨਿੰਗ ਆਰਡਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। 319 ਸੀਪੀਸੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ।

ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2367

2017 ਦੇ ਏ482 ਨੰਬਰ 30221 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 04.04.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2368

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤਿਕਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮੋਹੰਤੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਯਸ਼ਰਥ ਕਾਂਤ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਅੰਕਿਤ ਗੋਇਲ, ਧਵਲ ਉਨਿਆਲ, ਨਿਖਿਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਸਪੈਂਡੈਂਟਸ ਲਈ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

1.ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2.ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਨੰ. 30221 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 04.04.2003 ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 319 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 24.06.2017 ਦੇ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਕਾਨਪੁਰ ਦੇਹਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਤੱਥ ਅਤੇ ਜਾਂਚ: 10.05.2011 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1), ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਨੇ ਪੀ.ਐਸ. ਘਾਟਮਪੁਰ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਕਣਕ ਦੇ ਖੇਤ 'ਚ ਲੱਗੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦੇ ਕੋਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਕਤਲ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਹੈ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਝਗੜਾਲੂ ਸੀ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ-ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਵੀ ਝਗੜੇ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 08.05.2011 ਨੂੰ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਗੈਂਗਸਟਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਈਕ 'ਤੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ। 8,000 ਜੋ ਉਸਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ) ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1-3 ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1-3 ਨੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਗਵਾਹ) ਰਾਜੂ ਸੇਂਗਰ ਅਤੇ ਕਰਨ

ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 161 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

6. ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਈਓ ਨੇ 22.06.2011 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 4 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫਰਾਰ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਝੂਠੇ ਸਨ।

7. ਮੁਕੱਦਮਾ: 20.05.2016 ਨੂੰ, ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਦੋਸ਼ੀ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪਿਛਲੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਸਨ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੈਂ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗਲਤ ਲਿਖੇ ਹਨ"। ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ 5 ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

8. ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ: ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਸਹਾਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ 31.07.2017 ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ।

9. ਐਲ.ਡੀ. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 24.08.2017 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਏਪੀਪੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10.ਹਾਈ ਕੋਰਟ: ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 04.04.2023 ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਕਾਰਾ ਹੈ।

11. ਮੁੱਦਾ: ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ: ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਐਲ.ਡੀ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤਿਕਾ ਦਿਵੇਦੀ ਅਤੇ ਐਲ.ਡੀ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਕਿਤ ਗੋਇਲ।

13. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

14. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ. ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"319. ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

(1) ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(2).....

(3).....

(4).....

15. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2014) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਾਂਗੇ:

"94. ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਭਾਰਗਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1094 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ "ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਅਰਥ "ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਹੈ। ਇਹ ਰਾਮਵਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ (2009) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 25, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਅਪੀਅਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

---

1 ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. (2022) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 684

ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਤਸੱਲੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

95. ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 319 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਹੈ...

105. ਧਾਰਾ 319 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਲਈ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਚਨਚੇਤ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ।

106. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੀ ਐਨਵੀਲ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਟੈਸਟ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ, ਜੇਕਰ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ....."

16. ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ

ਅਣ-ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

17. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਇਕਲੌਤੀ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਏ ਹਨ।

17.1 ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੰਕਰ ਪੁੱਤਰ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੁੱਤਰ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਰਾਹਾ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਪੁੱਤਰ ਮੁੰਨਾ ਸਿੰਘ, ਕੱਲੂ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੁੰਨਾ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਜਲਾਲਾ, ਥਾਣਾ ਘਤਮਪੁਰ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

17.2 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 161 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ, ਰਾਜੂ ਸੇਂਗਰ ਅਤੇ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

".....ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਹੀ ਵੇਚ ਕੇ 8000 ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਮੋੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੱਲੂ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੁੰਨਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਘਰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚਾਰਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਭਦੋਰੀਆ ਦੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਨੇੜੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰਾਂ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਮੈਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਝੂਠਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਚੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਚਾਨ ਪਿੰਡ ਲੈਕਾਹਾ, ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਰਾਹਾ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੱਲੂ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੁੰਨਾ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਜਲਾਲਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਬਚਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ।
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)
17.3 ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
17.4 ਇਹ ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੰਕਰ, ਵਿਸ਼ਾਲ, ਕੱਲੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਚਾਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ।"

ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-
“ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਬਾਹਰਲੇ ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਕ ਕੇਸ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸਨ, ਜੋ ਹੁਣ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਬੰਦ/ਅੰਤਮ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਬਚਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪਿਛਲੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਐੱਫਆਈਆਰ 'ਚ ਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਸਨ।“

18. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 161 ਸੀਆਰਪੀਸੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ।

ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਮੁੜ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ।

19. ਪੀਡਬਲਯੂ -2, 3, 4, 5 ਅਤੇ 6 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

20. 31.07.2017 ਨੂੰ, ਯਾਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਧਾਰਾ 319 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ: -

“ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰਾਂ ਬੱਚਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਤੁਹਾਡੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ,

ਐੱਸਡੀ/-ਅਵੈਧ

31.7.2017"

21. ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ "ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਝੂਠ" ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

22. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਥਨ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ

ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 319 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

23. ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਰਾਇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ -1, ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

24. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

25. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 319 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮਿਤੀ 24.08.2017 ਦੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਮਿਤੀ 24.08.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 04.04.2023 ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

26. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਅਤੇ 2017 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਨੰ. 30221 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੁਆਰਾ 04.04.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 24.08.2017 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ 24.08.2017 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਡੀ. 5 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਕਾਨਪੁਰ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਸ.ਟੀ. ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਪੱਤਰ ਨੰ: 83ਖਾ ਵਿੱਚ 2011 ਦਾ ਨੰਬਰ 434 ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)